

Vastuullisuusraportoinnin webinaari 2/2023

Vastuullisuusraportoinnin ABC

Valtiokonttori

Katri Kanerva & Netta Jakola

#vastuullisuusnäkyväksi #ansvarigshetsynliggjord

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Tervetuloa mukaan!

Katri Kanerva
Vastuullisuusasiantuntija

Netta Jakola
Korkeakouluharjoittelija

Miksi raportoida vastuullisuudesta valtiolla?

Miksi valtiolla raportoidaan vastuullisuudesta?

Vastuullisuusraportti on yksi työväline, jolla voidaan vauhdittaa työtä kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi.

Vastuullisuus näkyväksi valtionhallinnolle itselleen

- ➔ Tunnistetaan omassa työssä olevat vaikutusmahdollisuudet ja pyritään hyödyntämään niitä kestävän kehityksen haasteiden ratkaisemiseksi.

Valtionhallinnon työ läpinäkyvästi esille muulle yhteiskunnalle

- ➔ Viestitään avoimesti, miten yhteisten varojen käytössä huomioidaan kestävän kehityksen haasteet. Jatkuva raportointi mahdollistaa työn edistymisen seuraamisen myös valtionhallinnon ulkopuolelta.

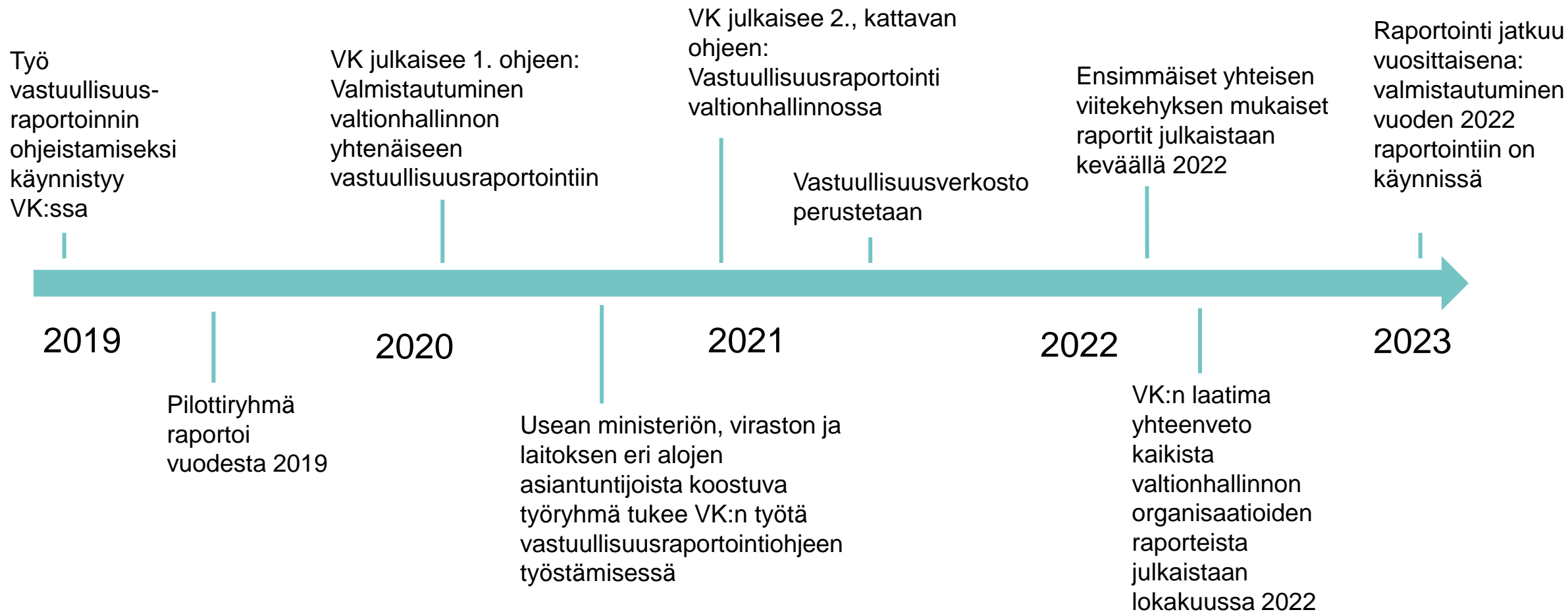
Kestävyys ja vastuullisuus valtiolla

Vastuullisuusraportti on **työväline** vaikuttavuuden seurantaan ja työn kehittämiseen – työn keskiössä on kuitenkin oltava **kestävän kehityksen edistäminen**.

Vastuullisuusraportoinnin kehittämisen vaiheet

Yhteinen viitekehys mahdollistaa valtionhallinnon vastuullisuusraporttien tarkastelun rinnakkain.

Viitekehyyksen avulla voidaan koostaa myös koko valtionhallintoa kattava **yhteenveto**, joka tarjoaa kokonaiskuvan tehdystä työstä.

Miksi yhteinen viitekehys koko valtionhallinnolle?

Ohjeistus perustuu **kestävän kehityksen edistämiseen**. Kun tämä muodostaa pohjan kaikille valtionhallinnon organisaatioille, saavutetaan yhteiskunnallisesti mahdollisimman suuri hyöty.

Kun ohjeistus on kaikille sama, pystyvät organisaatiot tarjoamaan toisilleen työssä **vertaistukea** ja Valtiokonttori voi tarjota yhteistä käytännön tukea työhön.

Kestävä kehitys – perusta valtionehallinnon vastuullisuusraportoinnille

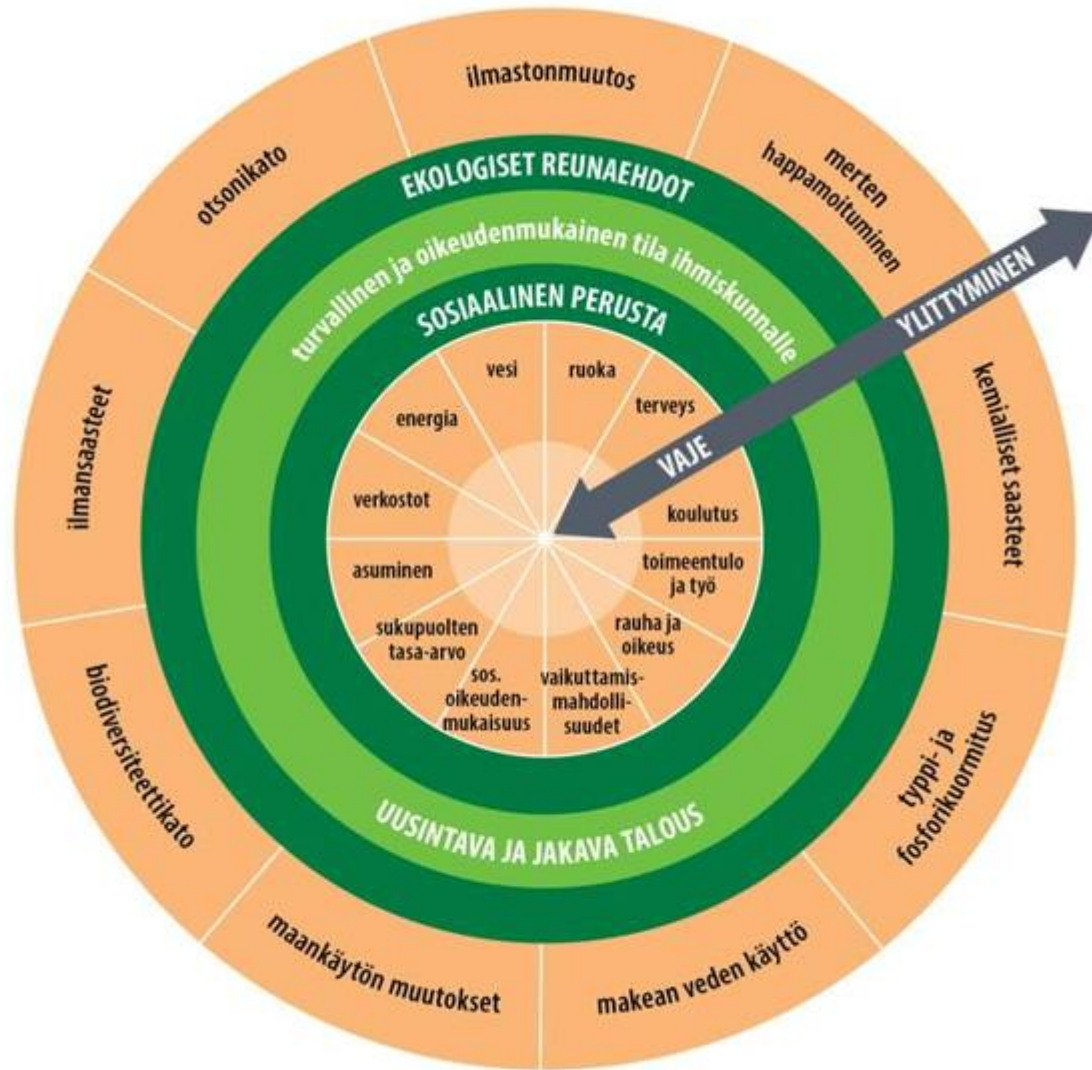
Tunnetuin kestävän kehityksen käsitteen määritelmä muodostettiin vuonna 1987 julkaistussa Brundtlandin raportissa *Our Common Future*.

Kestävä kehitys on kehitystä, joka vastaa nykypäivän tarpeisiin vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta vastata omiin tarpeisiinsa.

Kestävyyden ulottuvuudet

- Vihreällä vyöhykkeellä ihmisten hyvinvointi toteutuu maapallon kantokyvyn rajoissa.
- Donitsin keskelle sijoittuvat yhteiskunnalliset, ihmisten hyvinvointiin vaikuttavat asiat.
- Donitsin ulkokehälle sijoittuvat maapallon kantokykyyn liittyvät asiat.
- Taloudella on mallissa mahdollistajan rooli ja se on sijoitettu vihreän donitsin alaosaan.

Kestävä kehitys – Agenda2030

YK:n jäsenvaltiot sopivat syyskuussa 2015 **kestävän kehityksen toimintaohjelmasta.**

Agenda2030 sisältää **17 maailmanlaajuista tavoitetta**, joihin kaikki jäsenvaltiot pyrkivät vuoteen 2030 mennessä.

Kantava periaate: ketään ei jätetä kehityksessä jälkeen –
Leave no one behind.

Tavoitteet ovat **yhteiset kaikille maailman maille.**

Ohjelma korostaa tavoitteiden **keskinäisriippuvaisuutta.**

Agenda2030 hyväksyttiin vuonna 2015, jolloin YK:n jäsenmaat hyväksyivät Agenda2030-toimintaohjelman sekä 17 kestävän kehityksen tavoitetta. Vuosituhattavoitteiden määräaika oli vuonna 2015.

Ohjelma ja tavoitteet ohjaavat kestävän kehityksen edistävää työtä ajalla 2016–2030.

Tavoitteena on poistaa äärimmäinen köyhyys ja varmistaa ihmisten hyvinvointi ekologisesti kestävällä tavalla.

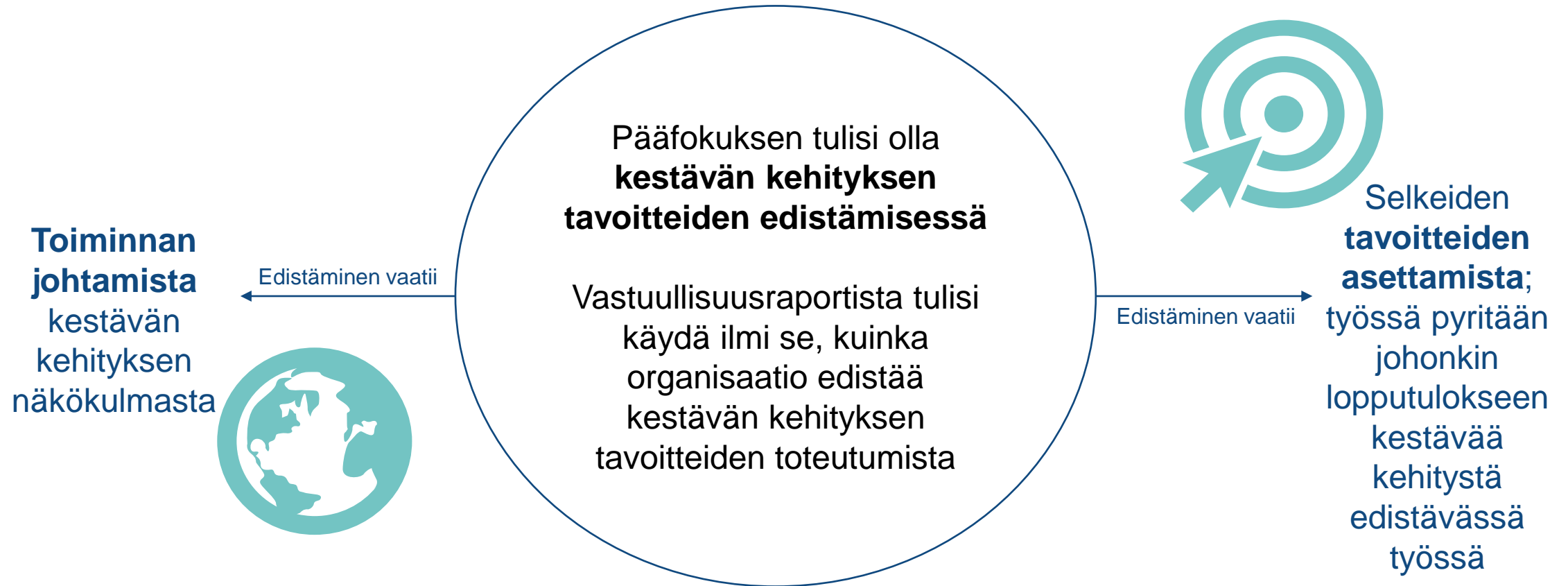
Avainasemassa kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ovat tosiasialliset ratkaisut sekä niiden rahoitus.

Kestävän kehityksen tavoitteet

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET
17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI

Kestävän kehityksen keskeinen asema

Valtionhallinnon vastuullisuusraportoinnin viitekehys

Mitä valtionhallinnon vastuullisuusraportoinnin viitekehys sisältää?

Vastuullisuusraportin keskeisin osio on organisaation **kädenjälki**.

Vastuullisuusraportin toisena keskeisenä osana on toiminnan **jalanjälki**.

Vastuullisuusraportoinnissa organisaatioiden tulee tunnistaa oman työnsä **vaikuttavuus**.

Työn vaikuttavuuden mittaamiseksi vastuullisuusraportissa tarvitaan **mittareita**.

Vastuullisuusraportissa on tarpeen tunnistaa myös organisaation **sidosryhmät** – kenelle raportti tehdään?

Vastuullisuusraportti on ennen kaikkea **työväline** vaikuttavuuden seurantaan – keskiössä on kestävä kehityksen edistäminen.

Kädenjälki – mistä lähteä liikkeelle?

Kädenjälki kertoo, mitä organisaatio luo.

Organisaation ydintoiminnalla on vaikutusta ympäröivään yhteiskuntaan. Raportissaan organisaatio kuvaa, miten se voi toiminnallaan merkittävimmin edistää kestävästä kehitystä.

Miten tunnistaa organisaation kädenjälki?

Pohdi

Mikä on organisaatiosi rooli yhteiskunnassa? Mihin voitte toiminnallanne vaikuttaa?

Tunnista

Mitkä ovat ne kestävän kehityksen tavoitteet, joihin voitte ydintoiminnallanne merkittävimmin vaikuttaa?

Edistä

Millaisilla toimenpiteillä valittuja tavoitteita voi edistää? Miten tätä työtä voisi mitata?

Vastuullisuusraporteissa tulisi ohjeistuksen mukaisesti kuvata

Oman toiminnan **kädenjälkeä**

Organisaation toiminnan kädenjäljellä viitataan siihen, miten organisaatio voi omalla ydintyöllään edistää kestävästä kehitystä tuottamalla positiivisia vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan.

Kädenjälkeä kuvataan suhteessa kestävän kehityksen tavoitteisiin. Tarkoituksena on, että organisaatiot tunnistavat 3–5 tavoitetta, joihin organisaatioilla on suurinta vaikuttavuutta.

Oman toiminnan **jalanjälkeä**

Organisaation toiminnan jalanjäljellä viitataan niihin suoriin ekologisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin, joita organisaation olemassaolosta ja toiminnasta aiheutuu toimintaympäristöön.

Kaikella toiminnalla – niin kestävän kehityksen edistämisellä kuin henkilöstön palkkaamisella – on jalanjälki. Tarkoituksena on minimoida toiminnasta aiheutuvat kielteiset vaikutukset.

Ekologinen jalanjälki

Sosiaalinen jalanjälki

Jätteet

Tarjoilut

Toimitilat

Matkustus

Henkilöstöpolitiikka

Muistaminen & lahjat

Sidosryhmien huomioiminen

Resurssi-
tehokkuus

Hankinnat

Yhteisten varojen
käyttö

Kustannus-
tehokkuus

Toiminnan
taloudellisuus ja
tuloksellisuus

Korruptio

Taloudellinen
läpinäkyvyys

Taloudellinen jalanjälki

Käden- ja jalanjäljen erottaminen toisistaan

Toiminnan kädenjälki

- **Ydintoiminnan** kautta saavutettava vaikuttavuus kestävän kehityksen tavoitteisiin
 - *Esimerkiksi organisaatio Y:n tehtävänä on tuottaa kohtuuhintaisia asuntoja nuorille.*
 - *Kädenjälkeä voi vahvistaa esimerkiksi ottamalla kaikissa asuintaloissa käyttöön laajan jätteiden käsittelyohjelman ja neuvomalla asukkaita kierrätykseen sekä tarjoamalla jäteastioita huoneistoihin (tavoite 11, 11.6).*
 - *Tätä voisi mitata esimerkiksi siten, että asuintaloissa mitattaisiin jätteiden kierrätysastetta, käsittelyä ja muutoksia asukkaiden näkemyksissä jätteiden kierrätyksestä.*
 - *Organisaatio Y on päättänyt edistää tavoitetta 11 ottamalla käyttöön uuden kierrätysohjelman 5 eri kerrostalossaan.*

Toiminnan jalanjälki

- Toiminnasta aiheutuvat suorat vaikutukset toimintaympäristöön – ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset
- Huomionarvoista on, että **kaikesta toiminnasta aiheutuu jonkinlaisia vaikutuksia.**
 - *Ekologisesta näkökulmasta organisaatio varmistaa, että jätteet kierrätetään asianmukaisesti taloista lähdettyä ja että neuvonnasta ei muodostu lisäjätettä.*
 - *Sosiaalisesta näkökulmasta organisaatio panostaa siihen, että kierrätys on mahdollista asukkaille tasapuolisesti ja että tieto saavuttaa asukkaat yhdenvertaisesti.*
 - *Taloudellisesta näkökulmasta organisaation on varmistettava, että kierrätysohjelman käyttöönottoon on resursseja ilman, että kohtuuhintaisten asuntojen periaate kärsii.*

Käytettyihin käsitteisiin kannattaa kiinnittää huomiota

Vastuullisuustyön ala kehitty nopeasti

- Kestävyyden ja vastuullisuuden ala on ehtinyt kehittymään valtavasti. Kestävyys, vastuullisuus ja kestävän kehityksen edistäminen eivät ole synonyymeja toisilleen, joten **käsitteisiin** kannattaa kiinnittää huomiota.

Kestävän kehityksen edistäminen viittaa sellaiseen toimintaan, jolla **varmistetaan tulevien sukupolvien oikeudet hyvään ja ihmisarvoiseen elämään maapallon resurssien rajoissa.**

Tähän pyritään yhteisesti sovittujen Agenda2030-tavoitteiden toteuttamisella.

Vastuullinen toimija pyrkii minimoimaan aiheuttamansa negatiiviset **vaikutukset** ympäröivään yhteiskuntaan.

Vaikutukset jaotellaan usein ekologisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin sekä taloudellisiin.

Kiitos!

Valtiokonttorin vastuullisuustiimi auttaa vastuullisuusraportointiin liittyvissä asioissa mielellään.

Tiimin tavoittaa sähköpostitse osoitteesta vastuullisuusraportointi@valtiokonttori.fi tai Vastuullisuusverkoston Howspace-työtilasta.

